

FSD1250

Moraalikysely 2001

Koodikirja

TIETOARKISTO

Tämän koodikirjan viittaustiedot:

Moraalikysely 2001 [koodikirja]. Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Koodikirja on luotu aineiston versiosta 2 (28.8.2003).

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä koodikirja on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD1250. Aineisto on kuvailtu mahdollisimman yksityiskohtaisesti suomeksi ja englanniksi. Datatiedostosta on tarkistettu muun muassa muuttujien jakaumat, puuttuvat tiedot, muuttujien selitteet ja arvojen selitteet. Tarvittaessa datatiedosto on anonymisoitu. Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Helsingin Sanomat: Moraalikysely 2001 [sähköinen tietoaaineisto]. Versio 2 (2003-08-28). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD1250>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Koodikirjan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo tietoarkistoon ilmoitetuista julkaisuista, joissa aineistoa on hyödynnetty. Toinen osa sisältää tiedot muuttujista: muuttujien nimet, kysymystekstit ja suorat jakaumat. Kolmannesta osasta löytyvät hakemistot.

Tässä koodikirjassa esitetyt muuttujien jakaumat on tuotettu SPSS-tiedostoista. Jakaumataulukkoissa on esitetty muuttujan saamat arvot, vastaavat frekvenssit (n), frekvenssit prosentteina (%) ja validit prosentit (v. %), joissa on huomioitu puuttuvat arvot. Kaikki jakaumat ovat painottomia. Jos aineisto sisältää painomuuttujia ne löytyvät muuttujaluettelon lopusta. Joidenkin muuttujien osalta suorat jakaumat on korvattu kuvailevilla tunnusluvulla. Avokysymyksistä luokiteltuja vaihtoehtoja ei ole yleensä otettu mukaan koodikirjaan.

Jakaumat saattavat sisältää puuttuvia tietoja. Merkintä "tieto puuttuu (SYSMIS)" viittaa puuttuvaan havaintoon. Merkintä "tieto puuttuu (User missing)" viittaa muuhun puuttuvaan tietoon, esimerkiksi arkistossa määritellyyn puuttuvaan tietoon (user missing). Useissa tapauksissa aineiston käyttäjän on harkittava myös muiden arvojen koodaamista puuttuvaksi tiedoksi (esim. 'en halua sanoa' tai 'en osaa sanoa').

Koodikirja voi sisältää myös erilaisia liitteitä. Tyypillisin liite on kyselylomake.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
2	Muuttujat	5
3	Hakemistot	39
3.1	Muuttujat esiintymisjärjestyksessä	39
3.2	Muuttujat aakkosjärjestyksessä	42
3.3	Muuttujaryhmät	45
A	Kyselylomake	49

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Moraalikysely 2001

Aineiston nimi englanniksi: Morality 2001

Koodikirja on luotu aineiston versiosta 2 (28.8.2003).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Helsingin Sanomat. Nyt-liite

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Helsingin Sanomat. Nyt-liite (Sanoma Osakeyhtiö)

Aineisto luovutettu arkistoon

28.3.2003

Asiasanat

arkimoraali; arvot; epärehellisyys; huijaus; lainkuuliaisuus; moraali; petos; rehellisyys; valehtelu; varallisuusrikokset; varastaminen; varkaus; vilppi

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: sosiaalinen käyttäytyminen ja asenteet; uskonto ja arvot

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Helsingin Sanomien Nyt-liitteen kevättalvella 2001 toteuttamassa moraalikyselyssä on kartoitettu ihmisten suhtautumista oikeaan ja väärään erilaisissa arkipäivän tilanteissa. Väittämissä kysytään suhtautumista valehteluun, varkauksiin ja pihimistämisiin erilaisissa tilanteissa niin kotona, työpaikalla kuin muuallakin. Vastaajien moraalialia on kartoitettu myös verotuksen ja vakuutuksien suhteen. Taustamuuttujina ovat ikä, sukupuoli, ammatti, bruttotulot ja puoluekanta edellisissä eduskuntavaaleissa.

Aineisto ei muodosta edustavaa otosta suomalaisista. Moraali aiheena on kiinnostanut ensisijaisesti naisia, sillä kolme neljästä vastaajasta on naisia. Lisäksi vastaajien perusjoukko muodostuu nuorista. Valta-osa vastaajista on alle 30 vuotiaita.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havaintoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Helsingin Sanomien Nyt-liitteen lukijat

Aineistonkeruun ajankohta: 8.3.2001 – 22.3.2001

Kerääjät: Rätty, Reetta (Helsingin Sanomat. Nyt-liite)

Aineiston tuottajat: Sanoma Osakeyhtiö

Keruumenetelmä: Itsetäytettävä lomake: verkkolomake

Keruväline tai -ohje: Puolistrukturoitu lomake

Aineiston ajallinen kattavuus: 2001

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Muuttujien ja havaintojen lukumäärä: Aineistossa on 82 muuttujaa ja 1209 havaintoa.

Otantamenetelmä: Ei-todennäköisyysotanta: itsestään muotoutunut näyte

Kysely on suunnattu kaikille Nyt-liitteen lukijoille, joista halukkaat ovat siihen vastanneet.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Aineistosta on arkistoinnin yhteydessä poistettu kuntamuuttuja. Erilliset aihetta koskevat lukijakirjeet ja paperilomakkeelle täytetyt lukijavastaukset puuttuvat aineistosta. Moraalikysely sisältää lukuisia avokysymyksiä, joita ei ole luokiteltu tilastollisesti käsiteltäväksi. Osasta kyselyn avovastauksista on tehty kvalitatiivisia aineistoja (alempana kohta 'Katso myös'). Internetin kautta toteutetuissa kyselyissä ei ole mahdollista kontrolloida, vastaavatko yksittäiset ihmiset kyselyyn vain kerran.

Kyselyn toteutusvaiheen tietoteknisten ongelmien vuoksi kaksi muuttujaa ei ole saanut lainkaan havaintoja ja ne on pudotettu aineistosta kokonaan pois (1. Saako puolisolalle sanoa, että kaveri pyysi kaljalle, vaikka itse on ehdottanut sitä? 2. Jos löydät kadulta lompakon, vietkö sen löytötavaratoimistoon?).

Julkaisut

Gronow, Kira & Grönvall, Ursula & Harju, Hannu & Hoikkala, Teemu & Matikainen, Kati & Niemi, Päivi & Rätty, Reetta & Sadik, Sara (2001). Tilaisuus tekee varkaan. Helsingin Sanomat, Viikkoliite Nyt, numero 13/2001, sivut 12-17.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD1250>

Liittyvät aineistot

Ks. myös FSD1267 Parisuhdemoraali ja FSD1268 Ajatuksia moraalista.

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Aineiston saatavuus

Saatavissa

Painokertoimet

Aineisto ei sisällä painomuuttujia

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Luku 2

Muuttujat

[FSD_NO] Aineistonumero (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Aineistonumero (lisätty FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	1209
minimi	1250.00
maksimi	1250.00
keskiarvo	1250.00
keskihajonta	0.00

[FSD_VR] Aineistoversio (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Aineistoversio (lisätty FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	1209
minimi	2.00
maksimi	2.00
keskiarvo	2.00
keskihajonta	0.00

[FSD_PRO] Käsittelytaso (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Aineisto on kuvailtu mahdollisimman yksityiskohtaisesti suomeksi ja englanniksi. Datatiedostosta on tarkistettu muun muassa muuttujien jakaumat, filtrimuuttujat, puuttuvat tiedot, muuttujien selitteet ja arvojen selitteet. Tarvittaessa datatiedosto on anonymisoitu.

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
A (ks. koodikirja)	1	1209	100.0	100.0
B (ks. koodikirja)	2	0	0.0	0.0
C (dataa ei ole tarkastettu FSD:ssä)	3	0	0.0	0.0
		1209	100.0	100.0

[FSD_ID] Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä)

Kysymysteksti

Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä)

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	1209
minimi	1.00
maksimi	1209.00
keskiarvo	605.00
keskihajonta	349.15

[HAVT] Havaintotunnus

Kysymysteksti

Havaintotunnus

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	1209
minimi	1.00

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

tunnusluku	arvo
maksimi	1209.00
keskiarvo	605.00
keskihajonta	349.15

[Q1] Vastaajan ikä

Kysymyksen esiteksi

PERUSTIEDOT

Kysymysteksti

Ikä

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	1182
minimi	10.00
maksimi	95.00
keskiarvo	27.08
keskihajonta	10.28

[Q2] Vastaajan sukupuoli

Kysymysteksti

Sukupuoli

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Mies	1	294	24.3	25.2
Nainen	2	871	72.0	74.8
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	44	3.6	–
		1209	100.0	100.0

[Q4] Vastaajan ammatti (Avokysymys)

Kysymysteksti

Ammatti

Ei valideja arvoja

[Q5] Vastaajan bruttotulot vuodessa

Kysymysteksti

Bruttotulot vuodessa

Kuvailevat tunnusluvut

tunnusluku	arvo
kelvollisten havaintojen lkm	809
minimi	0.00
maksimi	55550000.00
keskiarvo	184003.00
keskihajonta	1951940.00

[Q6] Puolue, jota äänestit viime eduskuntavaaleissa (Avokysymys)

Kysymysteksti

Mitä puoluetta äänestit viime eduskuntavaaleissa (Avokysymys)

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Suomen Keskusta	1	43	3.6	5.0
Kansallinen Kokoomus	2	214	17.7	25.1
Kommunistinen Työväenpuolue	3	1	0.1	0.1
Nuorsuomalaiset	4	7	0.6	0.8
Perussuomalaiset	5	0	0.0	0.0
Remonttiryhmä	6	1	0.1	0.1
Ruotsalainen kansanpuolue	7	20	1.7	2.3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	8	79	6.5	9.3
Suomen Kristillinen Liitto	9	12	1.0	1.4
Suomen Kommunistinen Puolue	10	7	0.6	0.8
Vasemmistoliitto	11	45	3.7	5.3

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
Vihreä liitto	12	345	28.5	40.4
En äänestänyt	13	79	6.5	9.3
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	356	29.4	–
		1209	100.0	100.0

[Q7] Uskonnollinen vakaumus

Kysymysteksti

Uskonnollinen vakaumus

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Uskossa	1	141	11.7	12.3
Tapakristitty	2	518	42.8	45.4
En kuulu kirkkoon	3	224	18.5	19.6
Ei vakaumusta	4	186	15.4	16.3
Muu	5	73	6.0	6.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	67	5.5	–
		1209	100.0	100.0

[Q8_1] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä valehtele

Kysymysryhmän esiteksi

Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä

Kysymysteksti

Älä valehtele

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	200	16.5	16.5
Mainittu	1	1009	83.5	83.5
		1209	100.0	100.0

[Q8_2] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä varasta

Kysymysryhmän esiteksti

Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä

Kysymysteksti

Älä varasta

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	140	11.6	11.6
Mainittu	1	1069	88.4	88.4
		1209	100.0	100.0

[Q8_3] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Omista tekemisistä on otettava itse vastuu

Kysymysryhmän esiteksti

Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä

Kysymysteksti

Omista tekemisistä on otettava itse vastuu, muita ei saa syyttää

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	386	31.9	31.9
Mainittu	1	823	68.1	68.1
		1209	100.0	100.0

[Q8_4] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Heikompia pitää puolustaa

Kysymysryhmän esiteksti

Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä

Kysymysteksti*Heikompia pitää puolustaa***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	627	51.9	51.9
Mainittu	1	582	48.1	48.1
		1209	100.0	100.0

[Q8_5] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Jos sinua lyödään, lyö takaisin**Kysymysryhmän esiteksti***Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä***Kysymysteksti***Jos sinua lyödään, lyö takaisin***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	1073	88.8	88.8
Mainittu	1	136	11.2	11.2
		1209	100.0	100.0

[Q8_6] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Tee mitä teet, kunhan et jää kiinni**Kysymysryhmän esiteksti***Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä***Kysymysteksti***Tee mitä teet, kunhan et jää kiinni***Frekvenssit**

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	1173	97.0	97.0
Mainittu	1	36	3.0	3.0
		1209	100.0	100.0

[Q9_1] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen missä oli yötä?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen...

Kysymyksen esiteksti

KOTI

Kysymysteksti

missä oli yötä

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	888	73.4	73.4
Saa	1	321	26.6	26.6
		1209	100.0	100.0

[Q9_2] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen onko läksyt tehty?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen...

Kysymysteksti

onko läksyt tehty

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	600	49.6	49.6
Saa	1	609	50.4	50.4

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
		1209	100.0	100.0

[Q9_3] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen paljonko juotiin?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen...

Kysymysteksti

paljonko juotiin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	665	55.0	55.0
Saa	1	544	45.0	45.0
		1209	100.0	100.0

[Q9_4] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen, että tarvitsee rahaa koulumenoihin, vaikka laittaa ne huvituksiin?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen...

Kysymysteksti

että tarvitsee rahaa koulumenoihin, vaikka laittaa ne huvituksiin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	992	82.1	82.1
Saa	1	217	17.9	17.9
		1209	100.0	100.0

**[Q10] Voiko kotoa ottaa pikkurahaa talouksassasta tai sisaren säästöpos-
susta?**

Kysymysteksti

Voiko kotoa ottaa pikkurahaa talouksassasta tai sisaren säästöpossusta

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	895	74.0	78.6
Kyllä	1	244	20.2	21.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	70	5.8	—
		1209	100.0	100.0

**[Q11_1] Saako puhelimeen valehdella, että puoliso on kaupassa vaikka hän
makaa sohvalla?**

Kysymysryhmän esiteksti

Saako puhelimeen valehdella, että...

Kysymysteksti

puoliso on kaupassa vaikka hän makaa sohvalla

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	290	24.0	24.0
Saa	1	919	76.0	76.0
		1209	100.0	100.0

**[Q11_2] Saako puhelimeen valehdella, että ei pääse sovittuun menoon, kos-
ka on sairas?**

Kysymysryhmän esiteksti

Saako puhelimeen valehdella, että...

Kysymysteksti

ei pääse sovittuun menoon, koska on sairas

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	461	38.1	38.1
Saa	1	748	61.9	61.9
		1209	100.0	100.0

[Q13] Saako kumppania pettää parisuhteessa?**Kysymysteksti**

Saako kumppania pettää parisuhteessa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei koskaan	1	849	70.2	75.7
Kerran voi antaa anteeksi	2	137	11.3	12.2
Saa jos ei jää kiinni	3	69	5.7	6.1
Saa jos hänkin pettää	4	67	5.5	6.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	87	7.2	–
		1209	100.0	100.0

[Q14_1] Onko myymälävarkaus sallittua, jos on varaton?**Kysymysryhmän esiteksi**

Onko myymälävarkaus sallittua, jos on...

Kysymyksen esiteksi

KAUPPA

Kysymysteksti

varaton

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1054	87.2	87.2

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

2. Muuttujat

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
Kyllä	1	155	12.8	12.8
		1209	100.0	100.0

[Q14_2] Onko myymälävarkaus sallittua, jos on työtön?

Kysymysryhmän esiteksi

Onko myymälävarkaus sallittua, jos on...

Kysymysteksti

työtön

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1172	96.9	96.9
Kyllä	1	37	3.1	3.1
		1209	100.0	100.0

[Q14_3] Onko myymälävarkaus sallittua, jos on opiskelija?

Kysymysryhmän esiteksi

Onko myymälävarkaus sallittua, jos on...

Kysymysteksti

opiskelija

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1177	97.4	97.4
Kyllä	1	32	2.6	2.6
		1209	100.0	100.0

[Q14_4] Myymälävarkaus on sallittua muulloinkin**Kysymysryhmän esiteksi***Onko myymälävarkaus sallittua, jos on...***Kysymysteksti***muulloin, milloin***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	1099	90.9	90.9
Mainittu	1	110	9.1	9.1
		1209	100.0	100.0

[Q14_5] Myymälävarkaus ei ole sallittua koskaan**Kysymysryhmän esiteksi***Onko myymälävarkaus sallittua, jos on...***Kysymysteksti***ei koskaan***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	317	26.2	26.2
Mainittu	1	892	73.8	73.8
		1209	100.0	100.0

[Q15_1] Pitääkö kaupassa kertoa, jos saa rahasta enemmän takaisin kuin pitäisi?**Kysymysryhmän esiteksi***Pitääkö kaupassa kertoa, jos...*

2. Muuttujat

Kysymysteksti

saa rahasta enemmän takaisin kuin pitäisi

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	713	59.0	59.0
Kyllä	1	496	41.0	41.0
		1209	100.0	100.0

[Q15_2] Pitääkö kaupassa kertoa, jos sisäfilee on unohtunut maksamatta lastenvaunuihin?

Kysymysryhmän esiteksti

Pitääkö kaupassa kertoa, jos...

Kysymysteksti

sisäfilee on unohtunut maksamatta lastenvaunuihin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	512	42.3	42.3
Kyllä	1	697	57.7	57.7
		1209	100.0	100.0

[Q15_3] Pitääkö kaupassa kertoa, jos näkee näpistyksen?

Kysymysryhmän esiteksti

Pitääkö kaupassa kertoa, jos...

Kysymysteksti

näkee näpistyksen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	486	40.2	40.2
Kyllä	1	723	59.8	59.8
		1209	100.0	100.0

[Q16_1] Saako lisätä hedelmäpussiin hedelmiä punnitsemisen jälkeen?

Kysymysryhmän esiteksi

Saako...

Kysymysteksti

lisätä hedelmäpussiin hedelmiä punnitsemisen jälkeen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1070	88.5	88.5
Kyllä	1	139	11.5	11.5
		1209	100.0	100.0

[Q16_2] Saako laittaa eri hedelmiä samaan pussiin ja hintatarrat eri puolelle pussia, jotta kassa ei näkisi molempia?

Kysymysryhmän esiteksi

Saako...

Kysymysteksti

laittaa eri hedelmiä samaan pussiin ja hintatarrat eri puolelle pussia, jotta kassa ei näkisi molempia

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1080	89.3	89.3
Kyllä	1	129	10.7	10.7
		1209	100.0	100.0

[Q16_3] Saako punnita kalliita omenia halvempien hinnalla?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako...

Kysymysteksti

punnita kalliita omenia halvempien hinnalla

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	968	80.1	80.1
Kyllä	1	241	19.9	19.9
		1209	100.0	100.0

[Q16_4] Saako maistella irtokarkkeja tai mansikoita?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako...

Kysymysteksti

maistella irtokarkkeja tai mansikoita

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	931	77.0	77.0
Kyllä	1	278	23.0	23.0
		1209	100.0	100.0

[Q16_5] Saako sanoa että pussissa on kaksi munariisipasteijaa kun siellä on oikeasti kolme?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako...

Kysymysteksti

sanoa että pussissa on kaksi munariisipasteijaa kun siellä on oikeasti kolme

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1120	92.6	92.6
Kyllä	1	89	7.4	7.4
		1209	100.0	100.0

[Q16_6] Saako sanoa että pusero oli jo rikki vaikka se oikeasti repesi sovituskopissa?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako...

Kysymysteksti

sanoa että pusero oli jo rikki vaikka se oikeasti repesi sovituskopissa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	780	64.5	64.5
Kyllä	1	429	35.5	35.5
		1209	100.0	100.0

[Q16_7] Saako sanoa että uusi videonauhuri oli valmiiksi rikki vaikka se putosi kotona lattialle?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako...

Kysymysteksti

sanoa että uusi videonauhuri oli valmiiksi rikki vaikka se putosi kotona lattialle

Frekvenssit

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	922	76.3	76.3
Kyllä	1	287	23.7	23.7
		1209	100.0	100.0

[Q17] Saako laskun jättää maksamatta, jos tarjoilija ei sitä tunnu tuovan?

Kysymyksen esiteksi

KAHVILAT/HOTELLIT

Kysymysteksti

Saako laskun jättää maksamatta, jos tarjoilija ei sitä tunnu tuovan

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	942	77.9	83.2
Kyllä	1	190	15.7	16.8
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	77	6.4	–
		1209	100.0	100.0

[Q18_1] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä vessapaperia?

Kysymysryhmän esiteksi

Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä

Kysymysteksti

vessapaperia

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	741	61.3	61.3
Kyllä	1	468	38.7	38.7
		1209	100.0	100.0

[Q18_2] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä lehtiä?**Kysymysryhmän esiteksi***Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä***Kysymysteksti***lehtiä***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	791	65.4	65.4
Kyllä	1	418	34.6	34.6
		1209	100.0	100.0

[Q18_3] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä tuhkakuppeja?**Kysymysryhmän esiteksi***Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä***Kysymysteksti***tuhkakuppeja***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	956	79.1	79.1
Kyllä	1	253	20.9	20.9
		1209	100.0	100.0

[Q18_4] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä pyyhkeitä?**Kysymysryhmän esiteksi***Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä***Kysymysteksti***pyyhkeitä*

2. Muuttujat

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	975	80.6	80.6
Kyllä	1	234	19.4	19.4
		1209	100.0	100.0

[Q18_5] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä ruokailuvälineitä?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä

Kysymysteksti

ruokailuvälineitä

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1041	86.1	86.1
Kyllä	1	168	13.9	13.9
		1209	100.0	100.0

[Q18_6] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä kaikkea mikä irtoaa ilman jakoavainta?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä

Kysymysteksti

kaikkea mikä irtoaa ilman jakoavainta

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1114	92.1	92.1
Kyllä	1	95	7.9	7.9
		1209	100.0	100.0

[Q18_7] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta saa viedä muutakin?**Kysymysryhmän esiteksi***Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä***Kysymysteksti***saa viedä muutakin, mitä***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1008	83.4	83.4
Kyllä	1	201	16.6	16.6
		1209	100.0	100.0

[Q18_8] Ravintolasta, hotellista tai laivalta ei saa viedä mitään**Kysymysryhmän esiteksi***Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä***Kysymysteksti***ei saa viedä mitään***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	785	64.9	64.9
Kyllä	1	424	35.1	35.1
		1209	100.0	100.0

[Q19] Jos ei löydä ravintolan narikasta sateenvarjoaan, saako ottaa jonkun toisen varjon?**Kysymysteksti***Jos ei löydä ravintolan narikasta sateenvarjoaan, saako ottaa jonkun toisen varjon***Frekvenssit**

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	1010	83.5	88.8
Kyllä	1	127	10.5	11.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	72	6.0	–
		1209	100.0	100.0

[Q20_1] Ei saa koskaan ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole

Kysymysryhmän esiteksti

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikkei näin ole

Kysymyksen esiteksti

TYÖPAIKKA

Kysymysteksti

ei koskaan

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	813	67.2	67.2
Mainittu	1	396	32.8	32.8
		1209	100.0	100.0

[Q20_2] Joskus väsyneenä saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole

Kysymysryhmän esiteksti

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikkei näin ole

Kysymysteksti

joskus väsyneenä

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	652	53.9	53.9
Mainittu	1	557	46.1	46.1
		1209	100.0	100.0

[Q20_3] Joskus krapulassa saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikei näin ole

Kysymysryhmän esiteksi

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikei näin ole

Kysymysteksti

joskus krapulassa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	973	80.5	80.5
Mainittu	1	236	19.5	19.5
		1209	100.0	100.0

[Q20_4] Jos töissä on menossa vastenmielinen projekti saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikei näin ole

Kysymysryhmän esiteksi

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikei näin ole

Kysymysteksti

jos töissä on menossa vastenmielinen projekti

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	1131	93.5	93.5
Mainittu	1	78	6.5	6.5
		1209	100.0	100.0

[Q20_5] Muulloinkin saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole

Kysymysryhmän esiteksti

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikkei näin ole

Kysymysteksti

muulloin, milloin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	1058	87.5	87.5
Mainittu	1	151	12.5	12.5
		1209	100.0	100.0

[Q21_1] Saako työpaikalta viedä kotiin kyniä?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako työpaikalta viedä kotiin...

Kysymysteksti

kyniä

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	359	29.7	29.7
Saa	1	850	70.3	70.3
		1209	100.0	100.0

[Q21_2] Saako työpaikalta viedä paristoja?

Kysymysryhmän esiteksti

Saako työpaikalta viedä kotiin...

Kysymysteksti*paristoja***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	872	72.1	72.1
Saa	1	337	27.9	27.9
		1209	100.0	100.0

[Q21_3] Saako työpaikalta viedä kotiin kopiopaperia?**Kysymysryhmän esiteksti***Saako työpaikalta viedä kotiin...***Kysymysteksti***kopiopaperia***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei saa	0	568	47.0	47.0
Saa	1	641	53.0	53.0
		1209	100.0	100.0

[Q21_4] Työpaikalta saa viedä kotiin muutakin**Kysymysryhmän esiteksti***Saako työpaikalta viedä kotiin...***Kysymysteksti***saa viedä kotiin muutakin, mitä***Frekvenssit**

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	1016	84.0	84.0
Mainittu	1	193	16.0	16.0
		1209	100.0	100.0

[Q21_5] Työpaikalta ei saa viedä kotiin mitään

Kysymysryhmän esiteksti

Saako työpaikalta viedä kotiin...

Kysymysteksti

ei saa viedä mitään

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei mainittu	0	966	79.9	79.9
Mainittu	1	243	20.1	20.1
		1209	100.0	100.0

[Q22] Saako työajalla surffata internetissä, vaikka se ei liity työhön?

Kysymysteksti

Saako työajalla surffata internetissä, vaikka se ei liity töihin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	206	17.0	18.1
Kyllä	1	931	77.0	81.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	72	6.0	—
		1209	100.0	100.0

[Q23] Saako työpaikalla puhua yksityisiä ulkomaanpuheluita?

Kysymysteksti

Saako työpaikalla puhua yksityisiä ulkomaanpuheluita

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	740	61.2	65.1
Kyllä	1	397	32.8	34.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	72	6.0	–
		1209	100.0	100.0

[Q24] Saako merkitä ylimääräisiä tunteja ylityöilmoitukseen?

Kysymysteksti

Saako merkitä ylimääräisiä tunteja ylityöilmoitukseen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	967	80.0	85.1
Kyllä	1	169	14.0	14.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	73	6.0	–
		1209	100.0	100.0

[Q25] Jos työpaikalla kiusataan jotain ihmistä, puututko tilanteeseen?

Kysymysteksti

Jos työpaikalla kiusataan jotain ihmistä, puututko tilanteeseen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	270	22.3	24.0
Kyllä	1	853	70.6	76.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	86	7.1	–
		1209	100.0	100.0

[Q26A] Saako veroilmoitukseen laittaa ylimääräisiä kuitteja?

Kysymyksen esiteksi

VIRANOMAISET/YHTEISKUNTA

Kysymysteksti

Saako veroilmoitukseen laittaa ylimääräisiä kuitteja

2. Muuttujat

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	770	63.7	68.4
Kyllä	1	356	29.4	31.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	83	6.9	–
		1209	100.0	100.0

[Q26B] Saako veroilmoituksessa olevan itselleen edullisen virheen jättää ilmoittamatta?

Kysymysteksti

Saako veroilmoituksessa olevan itselleen edullisen virheen jättää ilmoittamatta

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	372	30.8	33.1
Kyllä	1	753	62.3	66.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	84	6.9	–
		1209	100.0	100.0

[Q27B] Saako vakuutusyhtiölle väittää oikeasti kadonneen esineen hinnan korkeammaksi kuin se oikeasti on?

Kysymysteksti

Saako vakuutusyhtiölle väittää oikeasti kadonneen esineen hinnan korkeammaksi kuin se oikeasti on

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	577	47.7	50.9
Kyllä	1	557	46.1	49.1
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	75	6.2	–
		1209	100.0	100.0

[Q28A] Saako asua sukulaisten asunnossa, väittää maksavansa vuokraa ja saada siksi asumistukea?

Kysymysteksti

Saako asua sukulaisten asunnossa, väittää maksavansa vuokraa ja saada siksi asumistukea

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	779	64.4	68.6
Kyllä	1	357	29.5	31.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	73	6.0	–
		1209	100.0	100.0

[Q28B] Saako valehdella, että asuu eri osoitteessa kuin puoliso ja saada siksi asumistukea?

Kysymysteksti

Saako valehdella, että asuu eri osoitteessa kuin puoliso ja saada siksi asumistukea

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	850	70.3	75.0
Kyllä	1	284	23.5	25.0
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	75	6.2	–
		1209	100.0	100.0

[Q29A] Saako teettää pimeän keittiöremontin?

Kysymysteksti

Saako teettää pimeän keittiöremontin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	392	32.4	34.7
Kyllä	1	737	61.0	65.3

(taulukko jatkuu seur. sivulla)

2. Muuttujat

(taulukko jatkuu ed. sivulta)

selite	arvo	n	%	v. %
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	80	6.6	–
		1209	100.0	100.0

[Q29B] Saako tehdä pimeän keittiöremontin?

Kysymysteksti

Saako tehdä pimeän keittiöremontin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	456	37.7	40.7
Kyllä	1	665	55.0	59.3
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	88	7.3	–
		1209	100.0	100.0

[Q30A] Saako televisiota katsoa, jos ei ole maksanut televisiilupaa?

Kysymysteksti

Saako televisiota katsoa, jos ei ole maksanut televisiilupaa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	288	23.8	25.4
Kyllä	1	847	70.1	74.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	74	6.1	–
		1209	100.0	100.0

[Q31A] Saako kalastaa, jos ei ole maksanut kalastuslupaa?

Kysymysteksti

Saako kalastaa, jos ei ole maksanut kalastuslupaa

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	449	37.1	40.1
Kyllä	1	671	55.5	59.9
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	89	7.4	–
		1209	100.0	100.0

[Q32] Saako ajaa keltaisia päin?

Kysymyksen esiteksti

LIIKENNE

Kysymysteksti

Saako ajaa keltaisia päin

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei koskaan	1	149	12.3	13.2
Jos ei ole muuta liikennettä	2	778	64.4	69.0
Jos on kiire	3	201	16.6	17.8
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	81	6.7	–
		1209	100.0	100.0

[Q33] Saako ajaa autoa juotuaan kaksi tuoppia olutta?

Kysymysteksti

Saako ajaa autoa juotuaan kaksi tuoppia olutta

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Saa aina	1	67	5.5	5.9
Saa maalla	2	69	5.7	6.1
Ei saa	3	542	44.8	47.8
Ei saa koskaan ajaa, kun on nauttinut alkoholia	4	455	37.6	40.2
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	76	6.3	–
		1209	100.0	100.0

[Q34A] Saako alaikäinen harjoitella mopolla ajoa maalla?**Kysymysteksti***Saako alaikäinen harjoitella mopolla ajoa maalla***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	95	7.9	8.4
Kyllä	1	1039	85.9	91.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	75	6.2	–
		1209	100.0	100.0

[Q35A] Saako 18-vuotias kulkea lastenlipulla?**Kysymysteksti***Saako 18-vuotias kulkea lastenlipulla***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	651	53.8	57.3
Kyllä	1	485	40.1	42.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	73	6.0	–
		1209	100.0	100.0

[Q36] Saako raitiovaunulla matkustaa liputta?**Kysymysteksti***Saako raitiovaunulla matkustaa liputta***Frekvenssit**

selite	arvo	n	%	v. %
Yhden pysäkinvälin	1	331	27.4	29.2
Koko matkan	2	364	30.1	32.1
Ei koskaan	3	439	36.3	38.7
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	75	6.2	–
		1209	100.0	100.0

[Q37A] Saako museossa keplotella itselleen perusteettoman opiskelija- tai eläkeläisalennuksen?

Kysymyksen esiteksti

JULKISET PAIKAT

Kysymysteksti

Saako museossa keplotella itselleen perusteettoman opiskelija- tai eläkeläisalennuksen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	591	48.9	52.2
Kyllä	1	542	44.8	47.8
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	76	6.3	–
		1209	100.0	100.0

[Q37B] Saako museoon livahtaa sisälle jos ketään ei näy?

Kysymysteksti

Saako museoon livahtaa sisälle jos ketään ei näy

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	759	62.8	67.4
Kyllä	1	367	30.4	32.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	83	6.9	–
		1209	100.0	100.0

[Q38A] Jos lasta pahoinpidellään bussissa, puututko tilanteeseen?

Kysymysteksti

Jos lasta pahoinpidellään bussissa, puututko tilanteeseen

Frekvenssit

2. Muuttujat

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	220	18.2	19.6
Kyllä	1	900	74.4	80.4
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	89	7.4	–
		1209	100.0	100.0

[Q38B] Jos tummaihoista ihmistä haukutaan, puututko tilanteeseen?

Kysymysteksti

Jos tummaihoista ihmistä haukutaan, puututko tilanteeseen

Frekvenssit

selite	arvo	n	%	v. %
Ei	0	631	52.2	57.4
Kyllä	1	468	38.7	42.6
tieto puuttuu (SYSMIS)	.	110	9.1	–
		1209	100.0	100.0

Luku 3

Hakemistot

3.1 Muuttujat esiintymisjärjestyksessä

Aineistonnumero (lisätty FSD:ssä) [FSD_NO]	5
Aineistoversio (lisätty FSD:ssä) [FSD_VR]	5
Käsittelytaso (lisätty FSD:ssä) [FSD_PRO]	6
Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä) [FSD_ID]	6
Havaintotunnus [HAVT]	6
Vastaajan ikä [Q1]	7
Vastaajan sukupuoli [Q2]	7
Vastaajan ammatti (Avokysymys) [Q4]	8
Vastaajan bruttotulot vuodessa [Q5]	8
Puolue, jota äänestit viime eduskuntavaaleissa (Avokysymys) [Q6]	8
Uskonnollinen vakaumus [Q7]	9
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä valehtele [Q8_1]	9
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä varasta [Q8_2]	10
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Omista tekemisistä on otettava itse vastuu [Q8_3]	10
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Heikompia pitää puolustaa [Q8_4]	10
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Jos sinua lyödään, lyö takaisin [Q8_5] ..	11
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Tee mitä teet, kunhan et jää kiinni [Q8_6]	11
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen missä oli yötä? [Q9_1]	12
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen onko läksyt tehty? [Q9_2]	12
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen paljonko juotiin? [Q9_3]	13
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen, että tarvitsee rahaa koulumenoihin, vaikka laittaa ne huvituksiin? [Q9_4]	13

3. Hakemistot

Voiko kotoa ottaa pikkurahaa talouskassasta tai sisaren säästöpossusta? [Q10]	14
Saako puhelimeen valehdella, että puoliso on kaupassa vaikka hän makaa sohvalla? [Q11_1]	14
Saako puhelimeen valehdella, että ei pääse sovittuun menoon, koska on sairas? [Q11_2] ...	14
Saako kumppania pettää parisuhteessa? [Q13]	15
Onko myymälävarkaus sallittua, jos on varaton? [Q14_1]	15
Onko myymälävarkaus sallittua, jos on työtön? [Q14_2]	16
Onko myymälävarkaus sallittua, jos on opiskelija? [Q14_3]	16
Myymälävarkaus on sallittua muulloinkin [Q14_4]	17
Myymälävarkaus ei ole sallittua koskaan [Q14_5]	17
Pitääkö kaupassa kertoa, jos saa rahasta enemmän takaisin kuin pitäisi? [Q15_1]	17
Pitääkö kaupassa kertoa, jos sisäfilee on unohtunut maksamatta lastenvaunuihin? [Q15_2] .	18
Pitääkö kaupassa kertoa, jos näkee näpistyksen? [Q15_3]	18
Saako lisätä hedelmäpussiin hedelmiä punnitsemisen jälkeen? [Q16_1]	19
Saako laittaa eri hedelmiä samaan pussiin ja hintatarrat eri puolelle pussia, jotta kassa ei näkisi molempia? [Q16_2]	19
Saako punnita kalliita omenia halvempien hinnalla? [Q16_3]	20
Saako maistella irtokarkkeja tai mansikoita? [Q16_4]	20
Saako sanoa että pussissa on kaksi munariisipasteijaa kun siellä on oikeasti kolme? [Q16_5]	20
Saako sanoa että pusero oli jo rikki vaikka se oikeasti repesi sovituskopissa? [Q16_6]	21
Saako sanoa että uusi videonauhuri oli valmiiksi rikki vaikka se putosi kotona lattialle? [Q16_7]	21
Saako laskun jättää maksamatta, jos tarjoilija ei sitä tunnu tuovan? [Q17]	22
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä vessapaperia? [Q18_1]	22
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä lehtiä? [Q18_2]	23
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä tuhkakuppeja? [Q18_3]	23
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä pyyhkeitä? [Q18_4]	23
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä ruokailuvälineitä? [Q18_5]	24
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä kaikkea mikä irtoaa ilman jakoavainta? [Q18_6]	24
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta saa viedä muutakin? [Q18_7]	25
Ravintolasta, hotellista tai laivalta ei saa viedä mitään [Q18_8]	25
Jos ei löydä ravintolan narikasta sateenvarjoaan, saako ottaa jonkun toisen varjon? [Q19] ..	25
Ei saa koskaan ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole [Q20_1]	26
Joskus väsyneenä saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole [Q20_2]	26

Joskus krapulassa saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole [Q20_3]	27
Jos töissä on menossa vastenmielinen projekti saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole [Q20_4]	27
Muulloinkin saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole [Q20_5]	28
Saako työpaikalta viedä kotiin kyniä? [Q21_1]	28
Saako työpaikalta viedä paristoja? [Q21_2]	28
Saako työpaikalta viedä kotiin kopiopaperia? [Q21_3]	29
Työpaikalta saa viedä kotiin muutakin [Q21_4]	29
Työpaikalta ei saa viedä kotiin mitään [Q21_5]	30
Saako työajalla surffata internetissä, vaikka se ei liity työhön? [Q22]	30
Saako työpaikalla puhua yksityisiä ulkomaanpuheluita? [Q23]	30
Saako merkitä ylimääräisiä tunteja ylityöilmoitukseen? [Q24]	31
Jos työpaikalla kiusataan jotain ihmistä, puututko tilanteeseen? [Q25]	31
Saako veroilmoitukseen laittaa ylimääräisiä kuitteja? [Q26A]	31
Saako veroilmoituksessa olevan itselleen edullisen virheen jättää ilmoittamatta? [Q26B] ...	32
Saako vakuutusyhtiölle väittää oikeasti kadonneen esineen hinnan korkeammaksi kuin se oikeasti on? [Q27B]	32
Saako asua sukulaisten asunnossa, väittää maksavansa vuokraa ja saada siksi asumistukea? [Q28A]	33
Saako valehdella, että asuu eri osoitteessa kuin puoliso ja saada siksi asumistukea? [Q28B]	33
Saako teettää pimeän keittiöremontin? [Q29A]	33
Saako tehdä pimeän keittiöremontin? [Q29B]	34
Saako televisiota katsoa, jos ei ole maksanut televisiilupaa? [Q30A]	34
Saako kalastaa, jos ei ole maksanut kalastuslupaa? [Q31A]	34
Saako ajaa keltaisia päin? [Q32]	35
Saako ajaa autoa juotuaan kaksi tuoppia olutta? [Q33]	35
Saako alaikäinen harjoitella mopolla ajoa maalla? [Q34A]	36
Saako 18-vuotias kulkea lastenlipulla? [Q35A]	36
Saako raitiovaunulla matkustaa liputta? [Q36]	36
Saako museossa keplotella itselleen perusteettoman opiskelija- tai eläkeläisalennuksen? [Q37A]	37
Saako museon livahtaa sisälle jos ketään ei näy? [Q37B]	37
Jos lasta pahoinpidellään bussissa, puututko tilanteeseen? [Q38A]	37
Jos tummaihoista ihmistä haukutaan, puututko tilanteeseen? [Q38B]	38

3.2 Muuttujat aakkosjärjestyksessä

Aineistonumero (lisätty FSD:ssä)	5
Aineistoversio (lisätty FSD:ssä)	5
Ei saa koskaan ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole 26	
Havaintotunnus	6
Havaintotunnus (lisätty FSD:ssä)	6
Jos ei löydä ravintolan narikasta sateenvarjoaan, saako ottaa jonkun toisen varjon?	25
Jos lasta pahoinpidellään bussissa, puututko tilanteeseen?	37
Jos tummaihoista ihmistä haukutaan, puututko tilanteeseen?	38
Jos työpaikalla kiusataan jotain ihmistä, puututko tilanteeseen?	31
Jos töissä on menossa vastenmielinen projekti saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole	27
Joskus krapulassa saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole	27
Joskus väsyneenä saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole	26
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Heikompia pitää puolustaa	10
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Jos sinua lyödään, lyö takaisin	11
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä valehtelee	9
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä varasta	10
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Omista tekemisistä on otettava itse vastuu	10
Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Tee mitä teet, kunhan et jää kiinni	11
Käsittelytaso (lisätty FSD:ssä)	6
Muulloinkin saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole 28	
Myymälävarkaus ei ole sallittua koskaan	17
Myymälävarkaus on sallittua muulloinkin	17
Onko myymälävarkaus sallittua, jos on opiskelija?	16
Onko myymälävarkaus sallittua, jos on työtön?	16
Onko myymälävarkaus sallittua, jos on varaton?	15
Pitääkö kaupassa kertoa, jos näkee näpistyksen?	18
Pitääkö kaupassa kertoa, jos saa rahasta enemmän takaisin kuin pitäisi?	17
Pitääkö kaupassa kertoa, jos sisäfilee on unohtunut maksamatta lastenvaunuihin?	18
Puolue, jota äänestit viime eduskuntavaaleissa (Avokysymys)	8

Ravintolasta, hotellista tai laivalta ei saa viedä mitään	25
Saako 18-vuotias kulkea lastenlipulla?	36
Saako ajaa autoa juotuaan kaksi tuoppia olutta?	35
Saako ajaa keltaisia päin?	35
Saako alaikäinen harjoitella mopolla ajoa maalla?	36
Saako asua sukulaisten asunnossa, väittää maksavansa vuokraa ja saada siksi asumistukea?	33
Saako kalastaa, jos ei ole maksanut kalastuslupaa?	34
Saako kumppania pettää parisuhteessa?	15
Saako laittaa eri hedelmiä samaan pussiin ja hintatarrat eri puolelle pussia, jotta kassa ei näkisi molempia?	19
Saako laskun jättää maksamatta, jos tarjoilija ei sitä tunnu tuovan?	22
Saako lisätä hedelmäpussiin hedelmiä punnitsemisen jälkeen?	19
Saako maistella irtokarkkeja tai mansikoita?	20
Saako merkitä ylimääräisiä tunteja ylityöilmoitukseen?	31
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen, että tarvitsee rahaa koulumenoihin, vaikka laittaa ne huvituksiin?	13
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen missä oli yöttä?	12
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen onko läksyt tehty?	12
Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen paljonko juotiin?	13
Saako museoon livahtaa sisälle jos ketään ei näy?	37
Saako museossa keplotella itselleen perusteettoman opiskelija- tai eläkeläisalennuksen? ...	37
Saako puhelimeen valehdella, että ei pääse sovittuun menoon, koska on sairas?	14
Saako puhelimeen valehdella, että puoliso on kaupassa vaikka hän makaa sohvalla?	14
Saako punnita kalliita omenia halvempien hinnalla?	20
Saako raitiovaunulla matkustaa liputta?	36
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta saa viedä muutakin?	25
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä kaikkea mikä irtoaa ilman jakoavainta?	24
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä lehtiä?	23
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä pyyhkeitä?	23
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä ruokailuvälineitä?	24
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä tuhkakuppeja?	23
Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä vessapaperia?	22
Saako sanoa että pusero oli jo rikki vaikka se oikeasti repesi sovituskopissa?	21
Saako sanoa että pussissa on kaksi munariisipasteijaa kun siellä on oikeasti kolme?	20
Saako sanoa että uusi videonauhuri oli valmiiksi rikki vaikka se putosi kotona lattialle?	21

3. Hakemistot

Saako teettää pimeän keittiöremontin?	33
Saako tehdä pimeän keittiöremontin?	34
Saako televisiota katsoa, jos ei ole maksanut televisiolupaa?	34
Saako työajalla surffata internetissä, vaikka se ei liity työhön?	30
Saako työpaikalla puhua yksityisiä ulkomaanpuheluita?	30
Saako työpaikalta viedä kotiin kopiopaperia?	29
Saako työpaikalta viedä kotiin kyniä?	28
Saako työpaikalta viedä paristoja?	28
Saako vakuutusyhtiölle väittää oikeasti kadonneen esineen hinnan korkeammaksi kuin se oikeasti on?	32
Saako valehdella, että asuu eri osoitteessa kuin puoliso ja saada siksi asumistukea?	33
Saako veroilmoitukseen laittaa ylimääräisiä kuitteja?	31
Saako veroilmoituksessa olevan itselleen edullisen virheen jättää ilmoittamatta?	32
Työpaikalta ei saa viedä kotiin mitään	30
Työpaikalta saa viedä kotiin muutakin	29
Uskonnollinen vakaumus	9
Vastaajan ammatti (Avokysymys)	8
Vastaajan bruttotulot vuodessa	8
Vastaajan ikä	7
Vastaajan sukupuoli	7
Voiko kotoa ottaa pikkurahaa talouskassasta tai sisaren säästöpossusta?	14

3.3 Muuttujaryhmät

Muuttujaryhmä

Mitä kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä

[Q8_1] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä valehtele	9
[Q8_2] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Älä varasta	10
[Q8_3] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Omista tekemisistä on otettava itse vastuu	10
[Q8_4] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Heikompia pitää puolustaa	10
[Q8_5] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Jos sinua lyödään, lyö takaisin . . .	11
[Q8_6] Kotona opetettiin arkielämän oikeasta ja väärästä: Tee mitä teet, kunhan et jää kiinni	11

Muuttujaryhmä

Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen...

[Q9_1] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen missä oli yötä?	12
[Q9_2] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen onko läksyt tehty?	12
[Q9_3] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen paljonko juotiin?	13
[Q9_4] Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen, että tarvitsee rahaa koulumenoihin, vaikka laittaa ne huvituksiin?	13

Muuttujaryhmä

Saako puhelimeen valehdella, että...

[Q11_1] Saako puhelimeen valehdella, että puoliso on kaupassa vaikka hän makaa sohvalla? 14	
[Q11_2] Saako puhelimeen valehdella, että ei pääse sovittuun menoon, koska on sairas? . . .	14

Muuttujaryhmä

Onko myymälävarkaus sallittua, jos on...

[Q14_1] Onko myymälävarkaus sallittua, jos on varaton?	15
[Q14_2] Onko myymälävarkaus sallittua, jos on työtön?	16
[Q14_3] Onko myymälävarkaus sallittua, jos on opiskelija?	16
[Q14_4] Myymälävarkaus on sallittua muulloinkin	17
[Q14_5] Myymälävarkaus ei ole sallittua koskaan	17

Muuttujaryhmä

Pitääkö kaupassa kertoa, jos...

[Q15_1] Pitääkö kaupassa kertoa, jos saa rahasta enemmän takaisin kuin pitäisi?	17
[Q15_2] Pitääkö kaupassa kertoa, jos sisäfilee on unohtunut maksamatta lastenvaunuihin? ..	18
[Q15_3] Pitääkö kaupassa kertoa, jos näkee näpistyksen?	18

Muuttujaryhmä

Saako...

[Q16_1] Saako lisätä hedelmäpussiin hedelmiä punnitsemisen jälkeen?	19
[Q16_2] Saako laittaa eri hedelmiä samaan pussiin ja hintatarrat eri puolelle pussia, jotta kassa ei näkisi molempia?	19
[Q16_3] Saako punnita kalliita omenia halvempien hinnalla?	20
[Q16_4] Saako maistella irtokarkkeja tai mansikoita?	20
[Q16_5] Saako sanoa että pussissa on kaksi munariisipasteijaa kun siellä on oikeasti kolme? ..	20
[Q16_6] Saako sanoa että pusero oli jo rikki vaikka se oikeasti repesi sovituskopissa?	21
[Q16_7] Saako sanoa että uusi videonauhuri oli valmiiksi rikki vaikka se putosi kotona lattialle? ..	21

Muuttujaryhmä

Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä

[Q18_1] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä vessapaperia?	22
[Q18_2] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä lehtiä?	23
[Q18_3] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä tuhkakuppeja?	23
[Q18_4] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä pyyhkeitä?	23
[Q18_5] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä ruokailuvälineitä?	24
[Q18_6] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta viedä kaikkea mikä irtoaa ilman jakoavainta? ..	24
[Q18_7] Saako ravintolasta, hotellista tai laivalta saa viedä muutakin?	25
[Q18_8] Ravintolasta, hotellista tai laivalta ei saa viedä mitään	25

Muuttujaryhmä

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikkei näin ole

[Q20_1] Ei saa koskaan ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikkei näin ole	26
--	----

[Q20_2] Joskus väsyneenä saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikei näin ole	26
[Q20_3] Joskus krapulassa saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikei näin ole	27
[Q20_4] Jos töissä on menossa vastenmielinen projekti saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikei näin ole	27
[Q20_5] Muulloinkin saa ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi sairaana, vaikei näin ole	28

Muuttujaryhmä

Saako työpaikalta viedä kotiin...

[Q21_1] Saako työpaikalta viedä kotiin kyniä?	28
[Q21_2] Saako työpaikalta viedä paristoja?	28
[Q21_3] Saako työpaikalta viedä kotiin kopiopaperia?	29
[Q21_4] Työpaikalta saa viedä kotiin muutakin	29
[Q21_5] Työpaikalta ei saa viedä kotiin mitään	30

Liite A

Kyselylomake

KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa

FSD1250 Moraalikysely 2001

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

QUESTIONNAIRE

This questionnaire is part of the following dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive:

FSD1250 Morality 2001

If this questionnaire is used or referred to in any publication, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Nyt-liitteen moraalikysely

Tämä on Helsingin Sanomien Nyt-liitteen moraalikysely. Tarkoituksena on kartoittaa suomalaisten suhtautumista arkipäivän oikeaan ja väärään. Kyselyyn vastataan nimettömänä. Voit myös kertoa omista käsityksistäsi ja perustella vastauksiasi. Kyselyn tulokset julkaistaan Nyt-liitteessä 30. 3. Kiitos osallistumisesta!

PERUSTIEDOT

Ikä _____

Sukupuoli mies nainen

Paikkakunta _____

Ammatti _____

Bruttotulot vuodessa _____

Mitä puoluetta äänestit viime eduskuntavaaleissa _____

Uskonnollinen vakaumus: uskossa tapakristitty en kuulu kirkkoon ei vakaumusta muu

MITÄ KOTONA OPETETTIIN ARKIELÄMÄN OIKEASTA JA VÄÄRÄSTÄ

- Älä valehtele
- Älä varasta
- Omista tekemisistä on otettava itse vastuu, muita ei saa syyttää
- Heikompia pitää puolustaa
- Jos sinua lyödään, lyö takaisin
- Tee mitä teet, kunhan et jää kiinni
- Muuta, mitä? _____

- Mitä saamistasi elämänohjeista olet rikkonut? _____

KOTI

Saako murrosikäinen valehdella vanhemmilleen...

missä oli yötä	☐ SAA	☐ EI SAA
onko läksyt tehty	☐ SAA	☐ EI SAA
paljonko juotiin	☐ SAA	☐ EI SAA
että tarvitsee rahaa koulumenoihin, vaikka laittaa ne huvituksiin	☐ SAA	☐ EI SAA

Perusteluja: _____

Voiko kotoa ottaa pikkurahaa talouskassasta tai sisaren säästöpossusta

- SAA EI SAA

KAHVILAT/HOTELLIT

- Saako laskun jättää maksamatta, jos tarjoilija ei sitä tunnu tuovan** KYLLÄ EI
- Saako ravintoloista, hotellista tai laivalta viedä**
- vessapaperia KYLLÄ EI
- lehtiä KYLLÄ EI
- tuhkakuppeja KYLLÄ EI
- pyyhkeitä KYLLÄ EI
- ruokailuvälineitä KYLLÄ EI
- kaikkea mikä irtoaa ilman jakoavainta KYLLÄ EI
- saa viedä muutakin, mitä
-

- ei saa viedä mitään

- Jos ei löydä ravintolan narikasta sateenvarjoaan, saako ottaa jonkun toisen varjon** KYLLÄ EN

TYÖPAIKKA

Saako ottaa vapaata väittämällä, että on sairas tai että lapsi on sairaana, vaikkei näin ole

- ei koskaan
- joskus väsyneenä
- joskus krapulassa
- jos töissä on menossa vastenmielinen projekti
- muulloin, milloin

Perusteluja:

Saako työpaikalta viedä kotiin...

- kyniä SAA EI SAA
- paristoja SAA EI SAA
- kopiopaperia SAA EI SAA
- saa viedä muutakin, mitä
-
- ei saa viedä mitään
- Perusteluja:
-

- Saako työajalla surffata internetissä, vaikka se ei liity töihin** KYLLÄ EI
- Saako työpaikalla puhua yksityisiä ulkomaanpuheluita** KYLLÄ EI
- Saako merkitä ylimääräisiä tunteja ylityöilmoitukseen** KYLLÄ EI
- Jos työpaikallasi kiusataan jotain ihmistä, puututko tilanteeseen** KYLLÄ EN

VIRANOMAISSET/YHTEISKUNTA

- Saako veroilmoitukseen laittaa ylimääräisiä kuitteja** KYLLÄ EI
- Saako veroilmoituksessa olevan itselleen edullisen virheen jättää ilmoittamatta** KYLLÄ EI
- Perusteluja:
-

Saako vakuutusyhtiölle väittää, että kamera on kadonnut, vaikka se oikeasti on KYLLÄ EI
merkitä oikeasti kadonneen esineen hinnan korkeammaksi kuin se oikeasti on KYLLÄ EI
Perusteluja:

Saako asua sukulaisten asunnossa, väittää maksavansa vuokraa KYLLÄ EI
ja saada siksi asumistukea KYLLÄ EI
Saako valehdella, että asuu eri osoitteessa kuin puoliso ja saada siksi asumistukea KYLLÄ EI
Perusteluja:

Saako teettää pimeän keittiöremontin KYLLÄ EI
Saako tehdä pimeän keittiöremontin KYLLÄ EI
Perusteluja:

Saako televisiota katsoa, jos ei ole maksanut televisiolupaa KYLLÄ EI
Perusteluja:

Saako kalastaa, jos ei ole maksanut kalastuslupaa KYLLÄ EI
Perusteluja:

LIIKENNE

Saako ajaa keltaisia päin

- ei koskaan
- jos ei ole muuta liikennettä
- jos on kiire

Saako ajaa autoa juotuaan kaksi tuoppia olutta

- saa aina
- saa maalla
- ei saa
- ei saa koskaan ajaa, kun on nauttinut alkoholia

Saako alaikäinen harjoitella mopolla ajoa maalla KYLLÄ EI

Saako 18-vuotias kulkea lastenlipulla KYLLÄ EI

Saako raitiovaunulla matkustaa liputta

- yhden pysäkinvälin
- koko matkan
- ei koskaan

Perusteluja:

JULKISET PAIKAT

Saako museossa keplotella itselleen perusteettoman KYLLÄ EI
opiskelija- tai eläkeläisalennuksen KYLLÄ EI

Saako museoon livahtaa sisälle, jos ketään ei näy KYLLÄ EI

Jos lasta pahoinpidellään bussissa, puututko tilanteeseen KYLLÄ EN

